

Bakıda beynəlxalq kosmik seminar

Azərbaycan kosmik sənayenin sürətlə inkişaf etməsində maraqlıdır və bu istiqamətdə ciddi addımlar da atır. Qarşıya qoyulan strateji məqsədlərə nail olmaq üçün müvafiq idarəetmə strukturunun formalaşdırılması, kosmik sənayenin təşəkkülü və inkişafı, telekommunikasiya peyklərinin hazırlanması və orbitə göndərilməsi yolu ilə müvafiq şəbəkənin yaradılması uğurla həyata keçirilir. Eyni zamanda, kosmik informasiyanın qəbulu və işlənməsi üzrə çoxfunksiyalı superkompüter mərkəzinin formalaşdırılması, kadrların hazırlığı, həmçinin beynəlxalq səviyyəli konfransların keçirilməsi kimi məsələlər diqqət mərkəzində saxlanılır. Bu mənada oktyabrın 31-də açılış mərasimi keçirilən “Beynəlxalq Kosmik Hava Təşəbbüsü: Günəş, Kosmik Hava və Geosfer” BMT–Azərbaycan beynəlxalq tədbiri mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

BDU-nun rektoru Elçin Babayev çıxış edərək bildirdi ki, son illər Azərbaycanda kosmik tədqiqatların və kosmik sənayenin, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının inkişafına xüsusi diqqət ayrılır. Onun sözlərinə görə, hazırda “Azərkosmos”un idarə etdiyi “Azerspace-1”, “Azerspace-2” və “Azersky” peykləri yüksək keyfiyyətli və etibarlı telekommunikasiya, eləcə də Yerin müşahidəsi üzrə xidmət və həllər təqdim edir. E.Babayev tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırdı ki, bu gün Qafqazda ilk və yeganə peyk operatoru olan “Azərkosmos” telekommunikasiya və geoloji kəşfiyyat peyk xidmətləri göstərir.

Hazırda BDU-nun Tədqiqat, İnkişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin nəzdində fəaliyyət göstərən Aerokosmik və atmosfer tədqiqatları elmi-tədqiqat laboratoriyasında, həmçinin Fizika fakültəsinin Astrofizika kafedrasında müvafiq tədqiqat və tədris layihələrinin yerinə yetirildiyini vurğulayan BDU-nun rektoru dedi ki, bu tədqiqatların əsas məqsədi Günəş–Yer əlaqələri, bu mühitdə kosmik plazma fizikası üzrə araşdırmalar, Günəş fizikası, habelə Günəşin Yərə, Yer atmosferi, ionosferi və maqnitosferinə, texnoloji və bioloji sistemlərə və iqlimə potensial təsirinin öyrənilməsidir.

Tədbirdə vurğulandı ki, seminarın gündəliyi Günəş və Günəş–Yer əlaqələri fizikasının nəzəri və praktiki aspektləri, Kosmik Hava və Qlobal Naviqasiya Peyk Sistemləri kimi bir çox maraqlı mövzuları əhatə edir. Beynəlxalq elmi tədbirin əsas məqsədləri inkişaf etməkdə olan ölkələrdə müvafiq elmi cihazların quraşdırılması və kosmik hava məlumatlarının emalı işlərini davam etdirməklə yanaşı, xüsusi maraq kəsb edən tədqiqat nəticələrinə diqqət yetirmək, eyni zamanda, beynəlxalq koordinasiya və əməkdaşlığı yeni səviyyəyə qaldırmaqdan ibarətdir.

Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev çıxışında bildirdi ki, elmə bağlı savadlılıq səviyyəsi mümkün qədər artırılmalıdır: “Bizim şagirdlərimiz elmi savadlılığa malik olmalıdırlar və bu səpkidə dəyişikliklər baş verməlidir”. Nazir vurğuladı ki, yerli kurikulumlarla bağlı is-

lahatlar aparılmalıdır: “Bu vasitə ilə araşdırma kampaniyasını icra etməliyik. Ənənəvi tədqiqat institutları, milli akademiya sistemində fəaliyyət göstərən təsisatların gənc universitetlərlə əlaqə qura bilməsi müzakirə edilir. “Qara qızıl”ın insan kapitalına çevrilməsi devizi ilə gənclər üçün fərsətlər yaradılıb. Belə ki, xaricdə təhsil proqramı ilə 3 mindən çox azərbaycanlı dünyanın aparıcı universitetlərində təhsil alıb və öz ölkəsinə töhfə verir. Şadam ki, mən də bu proqramın məzunuyam və Azərbaycana qayıdaraq öz ölkəmə töhfə verirəm”.

Konfransda qeyd olundu ki, Beynəlxalq Kosmik Hava Təşəbbüsü (The International Space Weather Initiative – ISWI) kosmik hava məlumatlarının alınmasında zəruri sayılan cihazların quraşdırılmasına, həmin məlumatların təhlilinə və nəticələrin digər rəqəmsal elmi məlumatlarla əlaqələndirməklə analizinə xidmət edən beynəlxalq əməkdaşlıq proqramıdır. “Beynəlxalq Kosmik Hava Təşəbbüsü: Günəş, Kosmik Hava və Geosfer” beynəlxalq tədbiri ölkədə adıçəkilən sahənin inkişafı üçün geniş imkanlar açacaq, kosmik tədqiqatların və beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsinə zəmin yaradacaq.

Seminarın gözlənilən nəticələrinə kosmik hava məlumatlarının yüksək dəqiqliklə toplanması, mübadiləsi və çatdırılması, habelə qabaqcıl təcrübələrin təşviqi yolu ilə modelləşdirmə və proqnozlaşdırma metodlarının dəqiqliyinin və etibarlılığının artırılması üçün tövsiyələrin hazırlanması daxildir. Tədbirdəki müzakirələr, həmçinin “Dayanıqlı İnkişaf üzrə 2030 gündəliyi” və onun Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (SDG) üçün müəyyən edilmiş hədəfləri ilə əlaqələndiriləcək, nəticə və tövsiyələr isə BMT-nin Kosmosdan Dinc Məqsədlə İstifadə Komitəsinin (COPUOS) hesabatı çərçivəsində BMT-nin Baş Assambleyasına təqdim olunacaq.

Noyabrın 5-dək davam edəcək beynəlxalq tədbirdə 36 ölkənin tədqiqatçı alimləri iştirak edirlər.

S.ELAY,
“Xalq qəzeti”